

f. Eks. en større Gaard brænder, eller der paa anden Maade ekstraordinært kastes Jord til Udstykning ud paa Markedet.

Det ærede Medlem Hr. Brorsen præciserede Forskellen mellem de to Flertalspartiers Opfattelse af Erstatningsspørgsmaalet ved Ekspropriation og den Opfattelse, der udtryktes fra Venstres Side ved hans Ordførerskab. Vi foreslaar, sagde det ærede Medlem, ikke, at Jorden erstattes med Spekulationspris, men med Handelspris. Jeg retter det Spørgsmaal til det ærede Medlem Hr. Brorsen: Hvad er egentlig Handelspris for Landbrugsjord i Danmark? Jeg har under de Jorddebatter, der er ført Aar efter Aar, Gang paa Gang hørt den Paastand fra Venstres Side, at Jordprisen er egentlig ikke ret meget; for Driftsmidlerne, der knytter sig til Jordbesiddelsen, sluger næsten alt, hvad man i Almindelighed faar for Gaarden. Den egentlige Handelspris paa Jord i Danmark maa være, hvad en almindelig dansk Bondegaard kan omsættes til i det frie Marked, naar der skal tages rimeligt Hensyn til Besejning, Inventar, Bygninger og Driftsmidler. Det kan ikke være den Handelspris for dansk Jord, som gives ved Udstykning til Statshusmandsbrug, hvor Staten udlaaner en 18 000—19 000 Kr. til billig Rente eller rentefrit. Og da der i Danmark for Tiden kun omsættes Jord uden Bygninger til to Formaal, dels til Oprettelse af Statshusmandshuse og dels til Jordkøb til Tillæg til allerede bestaaende Brug, idet der overhovedet ikke omsættes Jord i Danmark ved Køb i al Almindelighed til Opførelse af nye Bygninger til Oprettelse af Landbrug, vil den almindelige Omsætningspris for Jord være den, der gives for Jord i den almindelige Handel med Ejendomme. Baade Køb af Jord til Statshusmandsbrug og Jord til Tillægsjord er Lejlighedskøb, der foregaar prægede af bestemte Forhold, der altid er prisfordyrende. Prisen ligger der langt over den Pris, der faas for dansk Bondejord, naar den omsættes paa almindelig Vis. Derfor vil jeg være overordentlig tilfreds, hvis man kunde finde en Form, hvorved Bondegaardens Omsætningspris blev det Vederlag, som Jordsælgeren maatte nøjes med, naar han leverede Jord til Udstykning. Jeg vil gerne gøre opmærksom paa dette, fordi Ret skal være Ret. En Mand har Krav paa at faa fuld Erstatning for det, han skal aflevere til det offentlige, men han har ikke Krav paa at faa en Spekulationspris i Erstatning, fordi vi paa Samfundets Vegne kommer og kræver, at der skal afleveres Jord til samfunds-

nyttige Formaal. Jeg vil gerne have Lov til at understrege, hvad jeg allerede før har sagt, at jeg anerkender Over-Skyldraadets Værdiansættelse paa dansk Bondejord gennem den Vurdering, der foregaar. Jeg er stadig en Forsvarer for Raadets Afgørelser af disse Spørgsmaal, fordi jeg tror, at den Jordværdi, der er ansat paa den almindelige Bondejord i Danmark, ligger nærmere end nogen anden Værdimaaler ved den virkelige Handelspris.

Det ærede Medlem Hr. Brorsen mente, at der var Jord nok til Købs. Jeg tvivler paa det. Jorden bliver billigere, end den har været før — der er saaledes nedadgaende Priser paa de store Gaarde, derom er der ingen Tvivl —, og en Bevilling til Opkøb af Jord vilde derfor være vel anvendelig, inden vi naar at faa klaret hele Jordspørgsmaalet og Udstykningsmulighederne paa en rationel Maade. Det glædede mig, da det ærede Medlem Hr. Brorsen i sine Bemærkninger nær havde sagt, at det saa ud, som om der, naar vi havde en radikal-socialdemokratisk Regering, kun var Tale om Tingene, men naar vi havde en Venstreregering, blev der handlet, han fik slettet de Radikale, fordi de største Jordreformer, vi har haft, heldigvis er gennemført af den radikale Regering, rigtignok med Tilslutning af Venstre. Thi den store Udstykning i de senere Aar er væsentlig foregaaet paa Grundlag af de Landbolove, den radikale Regering gennemførte.

Til det ærede Medlem Hr. Ulrich vil jeg gerne sige, at jeg erkender min Skyld i, at § 8 i den gældende Lov af 4. Oktober 1919 om Vilkaar for Bortsalg af Jord i offentligt Eje er uklar. Jeg besidder ikke nær den Selvtillid, der er tilstrækkelig til at kunne frakende sig enhver Mulighed for at kunne gøre sit Arbejde utilstrækkeligt. Til Undskyldning for alle os, der arbejdede med denne Lov, tjener dog, at denne Lovgivning var noget nyt. Under det praktiske Arbejde med Lovens enkelte Paragraffer synes det mig, at denne Uklarhed er blevet mere og mere iøjnefaldende, og efterhaanden som der kommer flere Tilfælde i det praktiske Liv, hvor der kunde være Mulighed for, at disse Bestemmelser kom til Anvendelse, des mere paatrængende bliver det at tænke nøje og grundigt over, om de egentlig var tilstrækkeligt Udtryk for, hvad man tilsigtede med det i Loven anførte.

Til Slut vil jeg gerne gøre endnu en Bemærkning til det ærede Medlem Hr. Ulrich, der ikke mente, at det var nogen ny Besiddelsesform i dansk Landbolovgivning, der begyndte med Loven af 4. Oktober